

Utlåtande 2003:125 RIV (Dnr 322-438/2003)

Införande av redovisning av skolk även i högstadiееlevernans betyg

Motion av Jan Björklund och Lotta Edholm (båda fp) (2003:2)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion 2003:2 av Jan Björklund och Lotta Edholm (båda fp)
avslås.

Föredragande borgarrådet Erik Nilsson anför följande.

Motionens innehåll

Jan Björklund och Lotta Edholm (båda fp) har i motion 2003:2, *bilaga*, föreslagit att kommunfullmäktige skall besluta om att skolk skall redovisas i elevernas betyg i grundskolans högstadium samt att utbildningsnämnden skall få i uppdrag att årligen följa upp omfattningen av frånvaron inom stadens grundskolor.

Remisser

Ärendet har remitterats till Kista stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd.

Kista stadsdelsnämnd är tveksam till om redovisning av betyg är en effektiv lösning på problemet med skolk. Stadsdelsnämnden anser att förslaget uppföljning av skolk är ett bra förslag.

Norrmalms stadsdelsnämnd redovisar redan frånvaro på elevernas betyg. Nämnden anser att frågor om skolk bör behandlas i samband med den översyn

av skolplanen som måste ske. Stadsdelsnämnden är positiv till att frånvaron i stadens grundskolor följs upp årligen.

Farsta stadsdelsnämnd avslår motionen. Nämnden anser att för att komma tillrätta med skolket måste man därför dels ta reda på orsakerna, dels göra de förändringar som krävs för att den enskilde eleven ska klara av skolarbetet på ett bra sätt.

Mina synpunkter

Dagens skola är mål- och resultatstyrd. Inom grundskolan råder skolplikt och gymnasieskolan är en frivillig skolform. Men oavsett skolform är närvaro inte ett kriterium för betyg. Trots det visar skolinspektörerna på att närvaron ofta är ett kriterium vid betygssättning, vilket givetvis är oacceptabelt eftersom skolan inte längre är regelstyrd. Många av de elever som jag har träffat i stadens skolor tar upp frånvarorapporteringen som ett problem. Eleverna upplever rapporteringen som mycket orättvis och elever som är sjuka under längre perioder kan drabbas illa.

Lärare som anser att de saknar bedömningsunderlag från en elev på grund av frånvaro skall ej betygsätta eleven. Detta är dock inget som får dyka upp först vid betygssättningen utan måste framföras till elev och föräldrar vid ett tidigare tillfälle.

Det finns flera olika orsaker till att elever skolkar under grundskoletiden. Jag tror inte att vi kommer till rätta med detta problem genom att ha redovisning av frånvaron i betygen. Istället behöver olika åtgärder för olika elever vidtas på skolorna. Det är dock viktigt att alla föräldrar blir informerade om deras barn inte deltar i undervisningen. Det mest effektiva sättet att bearbeta skolk långsiktigt anser jag är att varje skola har ett väl strukturerat och förankrat arbetssätt med inriktning på att förebygga skolk. Jag tror att det är oerhört mycket viktigare att utveckla föräldrakontakterna och arbetssätt kring frågan, än att eleverna skall få frånvaron redovisad i sina betyg.

Stockholm kommer under 2004 att få en ny skolplan. I dagens skolplan står det att "Skolorna skall vidta åtgärder när eleven skolkar och skolk skall även rapporteras till föräldrarna och redovisas i betygen, i såväl grundskola som på gymnasiet." Jag anser inte att frånvaron skall finnas med på elevernas betyg och när skolplanen skrivs om under 2004, kommer formulering om att skolk skall redovisas på grundskoleelevernas betyg inte att finnas med.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Jan Björklund* (fp) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. motionen bifalles, samt
3. därutöver anföra följande.

I många av Stockholms skolor är skolk och olovlig frånvaro ett växande problem. Avgörande för att eleverna ska kunna nå läroplanens mål är närvaro på lektionerna. På lektionerna ger lärarna helheter och sammanhang mellan ämnen som inte kan prövas i prov och tester. Omfattande skolk leder också till svårigheter för lärarna att bedriva en meningsfull undervisning.

Skolan är en arbetsplats som andra och som för alla arbetsplatser finns det även i skolan regler. Ingenstans i arbetslivet är det acceptabelt att den enskilde kommer och går som den vill. Att kräva närvaro och att se strängt på skolk är därför en viktig del i elevernas fostran inför vuxenlivet. Alla i skolan, både lärare och elever, ska visa respekt för varandras arbete genom att passa tider och aktivt delta i skolans arbete.

Utbildningsförvaltningens utvärdering visar att skolket på gymnasiet har minskat efter att olovlig frånvaro har redovisats i betygen. Också Stockholms stads skolinspektörer delar denna uppfattning. I den senaste årsrapporten skriver de att bristen på sanktionsmöjligheter mot skolk leder till att lärare använder närvaro som ett kriterium vid betygssättning.

Många har en totalt orealistisk uppfattning om ungdomarnas skolkbeteende. De elever som skolkar mest är inte de som har lättast att tenta av betygen, utan tvärtom de som har störst behov av att vara närvarande i undervisningen. Det är därför dags att skärpa synen på skolk och strama upp rutiner och sanktionerna vid omfattande skolk.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion 2003:2 av Jan Björklund och Lotta Edholm (båda fp) avslås.

Stockholm den 22 oktober 2003

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Erik Nilsson

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Mikael Söderlund* och *Rolf Könberg* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Jan Björklund och Lotta Edholm (båda fp) har i motion 2003:2, bilaga, föreslagit att kommunfullmäktige skall besluta om att skolk skall redovisas i elevernas betyg i grundskolans högstadium samt att utbildningsnämnden skall få i uppdrag att årligen följa upp omfattningen av frånvaron inom stadens grundskolor.

REMISSER

Ärendet har remitterats till Kista stadsdelsnämnd, Norrmalms stadsdelsnämnd och Farsta stadsdelsnämnd.

Kista stadsdelsnämnd beslöt den 22 maj 2003 att godkänna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av *Lotta Gravenius m fl* (fp) till förmån för eget förslag enligt följande.

Att införa redovisning av skolk även i högstadieelevernas betyg.

Skolk är oacceptabelt. Eleverna ska vara närvarande i undervisningen. Detta är en viktig signal för att visa att undervisningen är viktig och för att eleverna ska nå läroplanens mål. Ingenstans i arbetslivet är det acceptabelt att den enskilde kommer och går som den vill. Att kräva närvaro och se strängt på skolk är därför också en viktig del av skolans fostran inför vuxenlivet.

Folkpartiet förslår att stadsdelsnämnden i Kista beslutar:

Att skolk även ska redovisas i elevernas betyg och grundskolans högstadium.

Att förvaltningen får i uppdrag att årligen följa upp omfattningen av frånvaron inom Kistas grundskolor.

Särskilt uttalande gjordes av ordförande *Mirja Särkiniemi* (s), *Gunilla Bhur* (v) och *Tomas Beer* (mp) enligt följande.

Arbetet med olovlig frånvaro är naturligtvis viktig i grundskolan men det finns redan upparbetade metoder inom skolan att hantera det och de förslag som redovisas i motionen kan inte tillföra det arbetet något väsentligt.

Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 22 maj 2003 är i huvudsak av följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärernas uppfattning om att skolk är ett oacceptabelt och ett stort problem. Motionens förslag om en generell skolkredovisning i högstadielävernas betyg är dock förvaltningen tveksam till. Motionens andra förslag om en årlig uppföljning gällande omfattningen av frånvaron inom stadens grundskolor är ett mycket bra förslag och bör kunna leda till bredare analyser av orsakssamband vid skolk och därmed kunskaper om hur skolket och dess orsaker ska bearbetas.

En generell skolkredovisning i betygen kan ge problem kring hur frånvaro från skolan ska tolkas, och vem som avgör och definierar vad som är skolk vid det aktuella tillfället. Då betygen är mycket betydelsefulla vid fortsatta studier kan elever-föräldrar råka i tolkningstvister med lärare-skola kring bedömning och definition av frånvaro som skolk eller inte skolk. Förvaltningens bedömning är att ett väl strukturerat och förankrat arbetssätt med inriktning på att förebygga skolk och andra problem långsiktigt är det mest effektiva sättet att bearbeta skolk. Kista skolor arbetar med ett sådant långsiktigt perspektiv och en helhetssyn på eleverna. Ett exempel på detta är "Beskrivning av Akallaskolans elevomsorg".

Norrmalms stadsdelsnämnd beslöt den 24 april 2003 att remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande. Stadsdelsnämnden är därmed positiv till att frånvaron i stadens grundskolor följs upp årligen.

Särskilt uttalande gjordes av *Jan Valeskog m.fl. (s), Hans Enroth (v)* samt *Ulla Dahl (mp)* med följande lydelse.

Frågor om skolk och liknande frågor bör behandlas i samband med den översyn av skolplanen som måste ske. Vi behöver rent allmänt en omarbetning av skolplanen så att den konsekvent följer det nationella styrmedel som finns, nämligen den nationella läroplanen. I den nya skolplanen för Stockholm som skall utformas bör också de speciella lokala förhållanden som råder i staden tas upp och behandlas.

Under tiden skall naturligtvis gälla att de lärare eller skolor som anser att stadens skolplan skiljer sig mot den nationella läroplanen, skall följa den senare.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 19 mars 2003, har i huvudsak följande lydelse.

Av nu gällande skolplan för Stockholms stad, "Ny kurs för Stockholms skolor", antagen av kommunfullmäktige den 19 juni 2000 framgår klart att skolk ska redovisas i betygen såväl i grundskolan som på gymnasiet. Grundskolorna inom Norrmalm följer gällande skolplan och frånvaro utan giltigt förfall redovisas både i terminsbetyg och

slutbetyg. Förslaget om att införa redovisning av skolk även i högstadieelevernas betyg är således redan genomfört.

Från stadsdelsförvaltningens sida är vi positiva till förslaget om att utbildningsnämnden får i uppdrag att årligen följa upp omfattningen av frånvaron inom stadens grundskolor.

Farsta stadsdelsnämnd beslöt den 1 april 2003 att nämnden som svar på remissen avslår motionen samt att därutöver anföra följande.

Att elever skolkar har flera orsaker. Det handlar inte om att elever uppfattar skolan som en plats där man kan komma och gå som man vill. För att komma tillrätta med skolket måste man därför dels ta reda på orsakerna, dels göra de förändringar som krävs för att den enskilde eleven ska klara av skolarbetet på ett bra sätt.

Vi delar inte folkpartiets syn på skolan. De problem som finns i dagens skola kommer vi inte tillrätta med genom att införa olika typer av sanktioner. Under år 2003 kommer kommunfullmäktige att besluta om en ny skolplan som på ett bättre sätt speglar den skolpolitik som majoriteten vill föra. Därför avslår vi motionen från Jan Björklund (fp).

Reservation anfördes av *Madeleine Sjöstedt* (fp), *Lennart Isacsson m.fl.* (m) samt *Bertil Fredriksson* (kd) till förmån för förvaltningens förslag till beslut.

Farstas stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande, daterat den 12 mars 2003, har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen hänvisar till Skolplan för Stockholm stad där det under rubriken En skola med värderingar 3.2 Ordning och reda står att läsa "Skolk är oacceptabelt. Gymnasieskolan är frivillig, men när en elev valt att gå på gymnasiet råder närvaroplikt. Skolorna skall vidta åtgärder när eleven skolkar och skolk skall även rapporteras till föräldrarna och redovisa i betygen, i såväl grundskola som på gymnasiet. Stadsdelsförvaltningen anser att grundskolan, enligt gällande skolplan, redan har uppdraget att föra in skolket i betygen. Vidare instämmer förvaltningen i motionärens förslag till beslut att utbildningsnämnden får i uppdrag att årligen följa upp omfattningen av frånvaron inom stadens grundskolor.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2003:2

**2003:2   Motion av Jan Björklund och Lotta Edholm (båda
fp) om införande av redovisning av skolk även i
högstadielävernas betyg**

För två år sedan infördes, på folkpartiets förslag, en redovisning av skolk i gymnasieelevernas betyg. Skälen var att markera vikten av närvaro och att stävja olovlig frånvaro. Dåvarande oppositionen med Erik Nilsson (s) i spetsen kritiserade åtgärden och menade att den skulle vara meningslös.

Nu visar utbildningsförvaltningens rapporter att skolket i gymnasiet har minskat sedan skolket skrivs in i betygen. Rapporter från rektorer visar att redovisningen har skärpt inställningen till närvaro och frånvaro.

Skolk är oacceptabelt. Eleverna skall vara närvarande i undervisningen. Detta är en viktig signal för att visa att undervisningen är viktig och för att eleverna skall nå läroplanens mål.

Ingenstans i arbetslivet är det acceptabelt att den enskilde kommer och går som den vill. Att kräva närvaro och att se strängt på skolk är därför också en viktig del i skolans fostran inför vuxenlivet.

Vi föreslår att kommunfullmäktige beslutar att

1. skolk även skall redovisas i elevernas betyg i grundskolans högstadium
2. utbildningsnämnden får i uppdrag att årligen följa upp omfattningen av frånvaron inom stadens grundskolor.

Stockholm den 6 februari 2003

Jan Björklund

Lotta Edholm